

Sygn. akt I ACz 1510/14

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer

po rozpoznaniu w dniu 15 września roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. N.

przeciwko D. S.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 17 czerwca 2014 roku, sygn. akt I C 1036/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 1510/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek powódki D. N. o zwolnienie od opłaty od pozwu o ochronę dóbr osobistych i zapłatę.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy, opierając się na dołączonym przez powódkę oświadczeniu majątkowym, uznał, że opłata sądowa od pozwu w wysokości 2.100 zł nie przekracza możliwości finansowych powódki. W oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania powódka podała, że prowadzi jednoosobowe gospodarstwo domowe, posiada mieszkanie własnościowe o pow. 74,68 m², otrzymuje wynagrodzenie za pracę w wysokości 1.151,14 zł oraz 857,98 euro, ponosi wydatki w wysokości ok. 600 zł w Polsce oraz ok. 1.250 euro w R.. Zdaniem Sądu Okręgowego powódka posiada jeszcze inne nieujawnione źródła dochodów, gdyż dochód powódki po przeliczeniu euro na złoty, wg kursu NBP na dzień 17 czerwca 2014 r. 1 euro = 4, 13 zł, wynosi 4.694, 60 zł natomiast deklarowane przez powódkę wydatki na swoje utrzymanie w R. (1.250 euro) znacznie przekraczają osiągnięte zarobki a nadto w Polsce wydaje około połowy dochodów w złotych i pozostaje jej kwota około 550 zł.

Sąd Okręgowy podkreślił, że powódka, mając zamiar złożenia niniejszego pozwu, powinna liczyć się z kosztami z tym związanymi i gromadzić potrzebne środki z dochodów uzyskanych w dłuższym okresie, zwłaszcza, że swoje roszczenia wywodzi ze zdarzeń, które miały miejsce w kwietniu, maju i grudniu 2013 r. a pozew został wniesiony w czerwcu 2014 r.

Powyższe postanowienie zaskarżyła w całości powódka, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że sytuacja materialna i bytowa powódki uniemożliwia zwolnienie jej od opłaty sądowej od pozwu.

W konkluzji wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie jej od opłaty sądowej od pozwu, względnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu podniosła, że znajduje się z trudnej sytuacji finansowej, wszelkie dochody przeznacza na spłatę zobowiązań. Okoliczność, że kwota kosztów utrzymania jest wyższa niż kwota z tytułu osiąganych zarobków nie oznacza, że powódka posiada dodatkowe nieujawnione środki finansowe. Wskazała, że nie posiada dodatkowych źródeł dochodu, okazjonalnie korzysta z pomocy finansowej osób najbliższych, reguluje z opóźnieniem wymagalne zobowiązania, w szczególności opłaty za media w mieszkaniu w Polsce.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2005 Nr 167, poz. 1398 ze zm.) osoba fizyczna może domagać się zwolnienia od kosztów sądowych, jeżeli złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Powyższy stan winien wynikać z rzetelnego i wiarygodnego oświadczenia majątkowego zawierającego dane dotyczące wysokości uzyskiwanego dochodu, posiadanego majątku oraz stanu rodzinnego.

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na swą bardzo trudną sytuację materialną, nie są w stanie uiścić kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego zarówno siebie, jak i rodziny. Chodzi zatem o sytuacje, w których strona nie tylko wykaże, że nie posiada bieżących dochodów, czy też jakichkolwiek oszczędności na pokrycie ewentualnych kosztów związanych z toczącym się postępowaniem sądowym, ale również nie jest w stanie w żaden sposób takich środków zdobyć w oparciu o majątek, którego jest właścicielem. Dlatego też nazywana jest często tzw. „prawem ubogich”. Z treści cyt. art. 102 ustawy wynika, iż o zasadności wniosku w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych nie decyduje wyłącznie wysokość uzyskiwanych, bieżących dochodów, lecz całokształt sytuacji majątkowej osoby ubiegającej się o zwolnienie. Zważyć zatem należy, że obok dochodów w wysokości ok. 4.700 zł miesięcznie powódka posiada mieszkanie własnościowe o powierzchni ok. 75 m² przez co jej sytuacja majątkowa nie pozwala na przyjęcie, iż jest ona osobą ubogą. Odnoście sytuacji majątkowej powódki, wskazać także należy, że złożone przez powódkę oświadczenie o dochodach i źródłach utrzymania nie może stanowić podstawy do udzielenia zwolnienia od kosztów sądowych, gdyż nie zostało sporządzone rzetelnie, budzi uzasadnione wątpliwości co do swojej wiarygodności. Powódka składając oświadczenie z którego wynika, iż ponoszone przez nią wydatki na utrzymanie w R. w wysokości 1.250 euro (ok. 5.160 zł) przekraczają uzyskiwane w kwocie 4.694,80 zł dochody, nie sprostала wymogom rzetelnego, sumiennego przedstawienia swojej sytuacji majątkowej co stanowi wystarczającą przesłankę do odmowy zwolnienia od kosztów sądowych., zwłaszcza, że z uzyskiwanych dochodów opłaca nadto czynsz mieszkania położonego w Polsce w kwocie 520 zł. Powyższe oznacza, że deklarowane przez powódkę miesięczne dochody (k. 1151,14 zł plus 857,98 euro = ok. 4.694 zł) są o ok. 1.000 zł mniejsze niż deklarowane miesięczne koszty utrzymania w R. i koszty utrzymania mieszkania w Polsce (1250 euro tj. ok. 5160 zł plus 520 zł = ok. 5680 zł). Powódka nie skorygowała w żądaniu podanych w oświadczeniu kwot, nie zaprzeczyła też ustaleniom Sądu Okręgowego w zakresie skali osiąganych przez nią dochodów i ponoszonych wydatków. Wskazać przy tym należy, że to na powódce ciąży obowiązek uwiarygodnienia swojego wniosku. Tymczasem porównanie uzyskiwanych dochodów z deklarowanymi miesięcznymi wydatkami istotnie powoduje, iż oświadczenie powódki nie jest wiarygodne. Oznacza to, że powódka albo zawyża koszty swojego utrzymania, albo uzyskuje dodatkowe dochody, których nie ujawniła albo regularnie faktycznie korzysta z pomocy osób trzecich, w tym przypadku powinna bliżej przedstawić okoliczności z tym związane, np. przez podanie kwot jakimi jest obdarzana, nie zaś ograniczając się w żądaniu do ogólnego przyznania, że okazjonalnie korzysta z drobnych darowizn otrzymywanych od osób jej najbliższych.

W tym stanie Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.